

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

13 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti,
Judecători – Anatolie Țurcan și Elena Cobzac,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Arnaut Valentina în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2018, în cauza penală în privința lui

Novac Vadim xxxxx, născut la xxxxx, originar din xxxxx, fără loc permanent de trai.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 03.09.2018 - 29.09.2018;

Instanță de apel: 08.11.2018 - 17.12.2018;

Instanță de recurs: 04.10.2019 - 13.11.2019.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 29 septembrie 2018, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit art.364¹ Cod de procedură penală, Novac Vadim a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.145 alin.(2) lit. j) Cod penal, la 10 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

Solicitarea acuzatorului de stat de a fi încasate cheltuielile de judecată de la Novac Vadim, a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Novac Vadim, în noaptea spre 11 iulie 2018, într-o perioadă de câteva ore, timpul exact nu a fost posibil de stabilit de către organul de urmărire penală, aflându-se în incinta construcției abandonate, amplasată pe str. Grenoble 111, mun. Chișinău, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în rezultatul unor relații ostile, având scopul omorului intenționat a lui Covtunenco Evghenii, cu intervale de timp de scurtă durată, i-a aplicat acestuia multiple lovituri cu pumnii, picioarele, cu o piatră și alte obiecte peste diferite părți ale corpului, iar mai apoi, cu un cuțit, i-a aplicat o lovitură în regiunea hemitoracelui stâng, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr.201803C1342 din 31.07.2018, leziuni corporale care prezintă pericol pentru viață, însă nu sunt în legătură cu survenirea decesului și se califică ca vătămare corporală gravă, și o plagă înțepat-tăiată, penetrantă, oarbă a hemitoracelui stâng, cu lezarea cordului, care a provocat o hemoragie și are legătură cauzală nemijlocită cu

survenirea morții lui Covtunenco Evghenii.

3. Procurorul a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea neîncasării cheltuielilor de judecată, rejudecarea cauzei în această parte, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a sumei de 53 533 lei, cu titlul de cheltuieli de judecată.

În motivarea cerințelor sale, acuzatorul de stat a invocat că, sentința este ilegală în ceia ce privește refuzul în satisfacerea solicitării acuzatorului de stat de a încasa din contul inculpatului cheltuielile judiciare în mărime de 53 533 lei suportate pentru efectuare expertizelor judiciare numite în cadrul urmăririi penale și alte cheltuieli.

În acest sens, a notat că obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală, întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia, chiar dacă partea vătămată și partea civilă au determinat, prin cererile lor, producerea unor cheltuieli, de asemenea, obligația de a suporta cheltuielile judiciare este integrală, incluzând toate cheltuielile necesare pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare de către prima instanță.

Consideră că, stabilindu-se vinovăția inculpatului în săvârșirea unei infracțiuni, acestuia îi revine obligația de a plăti statului toate cheltuielile efectuate de la începerea urmăririi penale și până la punerea în executare a hotărârii de condamnare.

În final, acuzatorul de stat a reiterat prevederile art.art.227, 229 Cod de procedură penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2018, a fost admis apelul, casată parțial sentința în partea încasării cheltuielilor de judecată și în această parte pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost dispusă încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor de judecată în cuantum de 51 122 lei în contul statului.

În rest sentința a fost menținută.

În motivarea soluției sale, instanța de apel a reiterat prevederile art.art.143, 227, 229 Cod de procedură penală și a accentuat că, normele juridice enumerate urmează a fi interpretate ținând cont de modificările operate prin Legea nr.316 din 22 decembrie 2017, în vigoare 09 februarie 2018. Prin Legea respectivă a fost exclus art.143 alin.(2) Codul de procedură penală, care prevedea că, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) se face din contul bugetului de stat.

Drept urmare, instanța de apel a relevat că voința legiuitorului a fost îndreptată spre obligarea condamnaților de a achita cheltuielile de efectuare a expertizelor. Astfel, scutirea condamnaților de la plata acestor sume urmează să reprezinte excepția, dar nu regula.

De asemenea, instanța de apel a reținut că urmează a fi încasate cheltuielile care se referă la efectuarea expertizelor și cele prevăzute în art.227 Codul de procedură penală. Totodată, pot fi încasate doar cheltuielile care au fost necesare pentru instrumentarea cauzei concrete și care nu ar fi existat dacă nu era comisă infracțiunea dată. Astfel, salariul procurorului și consumabilele sunt cheltuieli care există indiferent de comiterea infracțiunii și existența lor nu este condiționată de

comiterea infracțiunii respective. Prin urmare, a fost respinsă cerința de recuperare a cheltuielilor de judecată în partea care se referă la salariul procurorului și consumabile.

5. Avocatul Arnaut Valentina în interesele inculpatului Novac Vadim, în temeiul pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală a contestat cu recurs decizia, solicitând casarea parțială a acesteia, în latura cheltuielilor de judecată, cu menținerea fără modificări a sentinței.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, decizia instanței de apel o consideră neîntemeiată și pasibilă casării, instanța greșit a impus inculpatul să achite expertizele judiciare.

Or, modificările operate prin Legea nr.316 din 22.12.2017, potrivit cărora a fost abrogat alin.(2) din art.143 Cod de procedură penală, nu semnifică liberarea bugetului de stat de plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) al aceluiași articol, cu atât mai mult nu impun inculpatul să achite aceste cheltuieli judiciare.

La fel, abrogarea alin.(2) din art.143 Cod de procedură penală reprezintă uniformizarea legislației cu privire la plata expertizelor judiciare și ajustarea politicii de achitare a serviciilor conexe conform legii.

Pretinde că, modalitatea de achitare a costului expertizei judiciare este un element conex și subsidiar procesului penal, astfel chestiunea cu privire la plata cheltuielilor judiciare legate de efectuarea expertizei, prin prisma prevederilor art.art.227-229, 142-143 Cod de procedură penală, urmează a fi soluționată în strictă conformitate cu prevederile actului legislativ special, or în domeniul achitării costului expertizei judiciare se aplică în exclusivitate Legea nr.68 din 14 aprilie 2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar.

Potrivit prevederilor art.75 alin.(3) din Legea nr.68 din 14 aprilie 2016, în cazurile penale cheltuielile pentru efectuare a expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art.142 alin.(2) Cod de procedură penală. Cazurile de excepție, prevăzute la art.142 alin.(2) Cod de procedură penală, sunt legate de cererile despre efectuarea expertizei, înaintate de părțile procesului penal, din inițiativă proprie și pe cont propriu.

Consideră că, odată ce ordonatorul expertizei este o instituție abilitată a statului și, respectiv, nu există cererea inculpatului privind efectuarea rapoartelor de expertiză respective, prin prisma normelor de drept enunțate, rezultă, în mod cert și univoc, că plata pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară se face din contul mijloacelor bugetului de stat. Or, legea nu prevede o altă modalitate de plată a expertizelor judiciare în cazul în care elementele de fapt, în calitate de probe în procesul penal, constatate prin intermediul raportului de expertiză, sunt administrate la inițiativa organului de urmărire penală sau instanței de judecată.

În contextul celor expuse, concluzionează că prima instanță corect a respins ca neîntemeiată solicitarea acuzatorului de stat de a fi încasată de la inculpatul Novac Vadim în folosul statului suma de 53 533 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare constituite din efectuarea rapoartelor de expertiză și salariul procurorului.

6. Asupra recursului declarat a prezentat referință procurorul, care s-a pronunțat pentru inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece instanța de apel a adoptat soluția în conformitate cu modificările operate la art.143

Cod de procedură penală.

7. Verificând argumentele recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Colegiul reține că, recurentul invocă temeiul pentru recurs prevăzut la pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, care statuează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Analizând alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal conchide că, acestea nu coroborează cu materialele cauzei și sunt invocate neîntemeiat de titular, reieșind din raționamentele ce urmează.

În esență, recurentul critică decizia doar din considerentul că, în viziunea sa, instanța de apel greșit a admis apelul și a dispus încasarea din contul inculpatului a sumei de 51 122 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată suportate la efectuarea rapoartelor de expertiză.

Cu referire la aceste argumente ale recurentului Colegiul penal conchide, că instanța de apel, judecând cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, ajungând corect la concluzia de a admite solicitarea procurorului cu privire la încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată în sumă de 51 122 lei, suportate pentru efectuarea raportului de constatare tehnic-științific.

Astfel, art.227 alin.(2) Cod de procedură penală stipulează, că cheltuielile judiciare cuprind sumele: 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; 2) cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; 3) care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; 4) cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei sau de reconstituire a faptei; 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Totodată, instanța de recurs relevă dispoziția alin.(2) art.229 Cod de procedură penală potrivit căreia, *instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare...* Prin urmare, se atestă că norma dată poartă un caracter facultativ, lăsând la discreția instanței de a hotărî asupra chestiunii plății cheltuielilor judiciare, ținând cont de împrejurările cauzei și suportării acestor cheltuieli.

Având în vedere prevederile legale citate, Colegiul penal constată, că suma de 51 122 lei a fost necesară pentru efectuarea rapoartelor de expertiză.

În această ordine de idei, instanța de recurs ordinar susține poziția instanței de apel care corect a admis solicitarea procurorului cu privire la încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în suma de 51 122 lei.

De asemenea, Colegiul penal ține să remarce că, pornind de la relevanțele art.art.229 alin.(1) și (3), 6 pct.11¹), 27, 414 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală,

instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial condamnatul, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate.

Mai mult, recurentul nu a formulat argumente indubitabile care să ateste că nu este acceptabilă soluția de a lăsa plata cheltuielilor judiciare pe seama inculpatului și că, în speță, urmează a fi pusă plata acestor cheltuieli în sarcina statului.

În plus, Colegiul penal apreciază drept întemeiat argumentul instanței de apel precum că, scutirea condamnaților de la plata cheltuielilor de judecată urmează să reprezinte excepția, dar nu regula.

Colegiul penal de asemenea menționează că, la examinarea cauzei de către instanța de apel, au fost respectate prevederile legale prescrise de art.art.414-419 Cod de procedură penală, iar eroarea de drept invocată de către recurent prescrisă la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, nu a fost constatată la examinarea recursului, prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată, iar recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Arnaut Valentina în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2018, în cauza penală în privința lui *Novac Vadim xxxxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată motivat la 13 noiembrie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac